

BEPALING VAN HET SOCIO-ECONOMISCH PROFIEL
NIET-DEELNEMERS AAN HET BEVOLKINGSONDERZOEK
BAARMOEDERHALSKANKER EN DIKKEDARMKANKER OP
BASIS VAN EEN KOPPELING VAN CVKO GEGEVENS MET
GEGEVENS VAN DE KRUISPUNTBANK SOCIALE
ZEKERHEID.

Auteurs: Sarah Hoeck en Eliane Kellen

INHOUDSOPGAVE

KERNBOODSCHAPPEN	2
1. INLEIDEND: KOPPELING DATA CVKO EN KRUISPUNTBANK SOCIALE ZEKERHEID (KSZ)	3
1.1. De Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid	3
1.2. Doelstelling en methodologie	3
1.3. Beschikbare variabelen	4
Nationaliteit	4
Work Intensity at household level (als een “proxy” voor armoede)	5
Rechthebbend op verhoogde tegemoetkoming (als een ‘proxy’ voor armoede)	5
Nomenclatuur werkstatus	5
2. TOELICHTING VARIABELEN ALS PROXY VOOR SES	6
2.1. Indicator werkintensiteit en lage werkintensiteit	6
2.2. Rechthebbend op verhoogde tegemoetkoming	8
2.3. Socio-economisch statuut (nomenclatuurposities)	9
3. STATISTISCHE ANALYSE	10
4. RESULTATEN BVO BHK	11
4.1. Recht op verhoogde tegemoetkoming	11
4.2. Socio-economisch statuut	11
4.3. Arbeidsvolume op gezinsniveau (‘Work intensity at household level’)	13
4.4. Nationaliteit	13
4.5. Overzichtstabel resultaten logistische regressie	14
5. RESULTATEN BVO DDK	14
5.1. Screeningsvariabele	14
5.2. Kruistabellen: deelname en socio-demografische en SES variabelen	15
5.3. Resultaten logistische regressies: impact van socio-demografische en SES variabelen op screening-status (na controle voor leeftijd en geslacht)	21
6. CONCLUSIES	24
6.1. BVO BHK	24
6.2. BVO DDK	25
7. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE STUDIE	26
8. MOGELIJKE BELEIDSAANBEVELINGEN	26

KERNBOODSCHAPPEN

- Sensibilisatie op maat voor personen in (kans)armoede is aangewezen om de preventieve gezondheidskloof te dichten.
- De deelname van personen met een beperking aan de bevolkingsonderzoeken moet verder onderzocht worden. Een inclusief beleid betekent immers ook de toegankelijkheid tot de bevolkingsonderzoeken even groot is als voor de gemiddelde bevolking.
- De deelname van de allochtone bevolking is duidelijk lager dan die van de autochtone bevolking. Sensibilisatie methodieken die rekening houden met culturele gevoeligheden dient ontwikkeld te worden.

1. INLEIDEND: KOPPELING DATA CVKO EN KRUISPUNTBANK SOCIALE ZEKERHEID (KSZ)

1.1. De Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid

De wet houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de sociale zekerheid (KSZ), werd door het Parlement goedgekeurd op 15 januari 1990. De uitvoering van deze wet leidde geleidelijk tot een doorgedreven informatisering van de sociale zekerheid, met belangrijke gevolgen voor alle hierbij betrokken partijen (instellingen van sociale zekerheid, sociale verzekerden, beleidsvoerders,...). De nadruk kwam te liggen op de uitbouw van een netwerk voor elektronische gegevensuitwisseling tussen de instellingen van sociale zekerheid, die zelf verantwoordelijk blijven voor het opslaan en bijhouden van de informatie.

De Kruispuntbank heeft de volgende **opdrachten**:

- De actoren van de Belgische sociale zekerheid aanzetten
 - tot een efficiënte en effectieve dienstverlening met een minimum aan administratieve lasten en kosten voor alle betrokkenen,
 - op een wijze die optimaal afgestemd is op de verschillende eindgebruikers van de diensten
 - door de permanente verbetering van hun (onderlinge) processen en relaties met behulp van nieuwe technologieën (e-government)
 - vanuit een gemeenschappelijke, onderling overlegde visie.
- De informatieveiligheid en de bescherming van de persoonlijke levenssfeer door de actoren in de Belgische sociale sector bevorderen, zodat alle betrokkenen terecht vertrouwen kunnen hebben.
- Geïntegreerde, sectoroverschrijdende beleidsondersteunende informatie ter beschikking stellen van de beleidsvoerders en onderzoekers.

Bron: <https://www.ksz-bcss.fgov.be/nl/bcss/home/index.html>

Binnen de Commissie voor de Bescherming van de Persoonlijke Levenssfeer is een Sectoraal Comité van de Sociale Zekerheid en van de Gezondheid opgericht, dat toeziet op de veiligheid en op de bescherming van het privé- leven van de sociaal verzekerden binnen het netwerk. Het Sectoraal Comité van de Sociale Zekerheid en van de Gezondheid is belast met het toezicht op de naleving van de bepalingen van de Kruispuntbankwet, in het bijzonder de gegevens-beschermende bepalingen, door de Kruispuntbank, de sociale zekerheidsinstellingen en, in het algemeen, alle personen die voor de toepassing van de sociale zekerheid omgaan met gegevens van persoonlijke aard.

1.2. Doelstelling en methodologie

Het doel van de epidemiologische studie **is het bestuderen van de socio-economische en demografische kenmerken van de niet-deelnemers aan het bevolkingsonderzoek naar baarmoederhals- en dikkedarmkanker**. Uit de literatuur blijkt immers dat socio-economische status (SES) en nationaliteit deelname aan de bevolkingsonderzoeken naar kanker sterk beïnvloeden.

De te onderzoeken screeningsperiode bedroeg 2013 en 2014.

De aanvraag voor deze studie werd goedgekeurd door het Sectoraal Comité van de Sociale Zekerheid en van de Gezondheid.

Het CvKO bezorgde aan KSZ het rijksregisternummer, geslacht indien relevant, geboortedatum en status 'gescreend' of 'niet gescreend' van de toegelaten doelgroep voor het bevolkingsonderzoek dikkedarmkanker (BVO DDK) en baarmoederhalskanker (BVO BHK). Voor BVO BHK werd gescreend gedefinieerd als minstens 1 uitstrijkje de laatste 3 jaar.

KSZ zocht de gevraagde data (zie hieronder de beschikbare variabelen) op en bezorgde aan het CvKO de data in absolute getallen in geaggregeerde tabellen. Cellen kleiner waren dan 4 (1, 2, 3), werden gepresenteerd als ≤ 3 . Voor de verwerking en analyse van de gegevens waren persoonsgegevens immers niet meer noodzakelijk. Doordat de presentatie van de data gebeurt onder de vorm geaggregeerde tabellen is absolute anonimiteit verzekerd.

1.3. Beschikbare variabelen

1.3.1. Socio-demografisch:

- gegevens op provinciaal niveau (absolute aantallen per provincie)
- gegevens op gemeentelijk niveau (absolute aantallen per hoofdgemeente)
- leeftijd (leeftijdsklassen: voor BVO BHK: 25-29, 30-34, 35-39, 40-44, 45-49, 50-54, 55-59, 60-64; voor BVO DDK: 56-60, 61-65, 66-70, 71-74)
- geslacht (man = 0, vrouw = 1) (niet relevant voor BVO BHK)

1.3.2. Beschikbaar variabelen als proxy voor socio-economische status:

Onderstaande socio-economische parameters van niet-deelnemers aan het bevolkingsonderzoek dikke-darmkanker of baarmoederhalskanker zullen vergeleken worden met dat van de deelnemers:

Nationaliteit

1. Eerste nationaliteit persoon (gecategoriseerd in de volgende klassen): NIS – landcode van eerste nationaliteit
 - Belg
 - Nederland
 - Noord- en West-Europa
 - Zuid-Europa
 - Oost-Europa EU
 - Oost-Europa niet-EU
 - Maghreb-landen
 - Turkije
 - Andere rijke landen
 - Andere landen Afrika
 - Andere landen Azië
 - Landen Centraal- en Zuid-Amerika
 - Onbepaald
 - Ander
2. Land van huidige nationaliteit (gecategoriseerd in de volgende klassen: zie hierboven, categorieën 1 t.e.m. 14)
 - NIS land-code van huidige nationaliteit
3. Nationaliteit geboorte vader (gecategoriseerd in de volgende klassen: zie hierboven, categorieën 1 t.e.m. 14)
4. Nationaliteit geboorte moeder (gecategoriseerd in de volgende klassen: zie hierboven, categorieën 1 t.e.m. 14)

Noot: in dit rapport wordt eerste nationaliteit van de persoon (categorie 1 hierboven) opgenomen in de analyses.

Work Intensity at household level (als een “proxy” voor armoede)

- lager dan 0,2 (zeer lage WI)
- tussen 0,2 en 0,5 (lage WI)
- hoger dan 0,5 (werk-rijk)
- Zie verder toelichting in 3.1.

Rechthebbend op verhoogde tegemoetkoming (als een ‘proxy’ voor armoede)

- ja (of binair, 1)
- nee (of binair, 0)
- Zie verdere toelichting in 3.2.

Nomenclatuur werkstatus

Er bestaan 4 hoofdcategorieën: werkend, werkzoekend, niet-beroepsactief of onbekend. Vervolgens wordt binnen iedere groep een verdere verfijning voorzien.

1. Werkend

- 1.1. Werkend in loondienst
- 1.2. Werkend als zelfstandige
- 1.3. Werkend als helper bij een werkgever met zelfstandigenstatuut
- 1.4. Werkend in loondienst en als zelfstandige/helper

2. Werkzoekend

- 2.1. Werkzoekend na voltijdse tewerkstelling, met werkloosheidsuitkering
- 2.2. Werkzoekend na een vrijwillig deeltijdse job, met werkloosheidsuitkering
- 2.3. Werkzoekend na studies, met wachtuitkering of overbruggingsuitkering
- 2.4. Werkzoekend met begeleidingsuitkering

3. Niet beroepsactief

- 3.1. Volledige loopbaanonderbreking / volledig tijdskrediet
- 3.2. Vrijstelling van inschrijving als werkzoekende
- 3.3. Leefloon/financiële hulp
- 3.4. Pensioentrekking zonder werk
- 3.5. Volledig bruggepensioneerd
- 3.6. Rechtgevende kinderen voor kinderbijslag
- 3.7. Volledig arbeidsongeschikt

2. TOELICHTING VARIABELEN ALS PROXY VOOR SES

2.1. Indicator werkintensiteit en lage werkintensiteit

Definiëring en berekening

De parameter 'werk-intensiteit of arbeidsintensiteit op huishoudniveau' (work intensity indicator at household level) is een van de indicatoren die Europa hanteert als armoede-proxy en is opgenomen in de EU-SILC (European Union Statistics on Income and Living Conditions) om armoedebestrijding op te volgen. Eurostat definieert deze parameter als volgt: 'the ratio of the total number of months that all working-age household members have worked during the income reference year and the total number of months the same household members theoretically could have worked in the same period'. De beroepsactieve leeftijd is 18 t.e.m. 59 jaar. Huishoudens die enkel bestaan uit kinderen, studenten jonger dan 25 of personen van 60 jaar en ouder worden volledig uitgesloten uit de berekening voor deze indicator.

De KSZ geeft ook informatie:

https://www.bcass.fgov.be/nl/dwh/dwh_page/content/websites/datawarehouse/others/LWI-indicator.html

Berekening werkintensiteit (WI): Het aantal maanden dat men heeft gewerkt (totaal voor alle personen in het huishouden in actieve leeftijdscategorie) op het aantal effectief gewerkte maanden (totaal voor alle personen in het huishouden in actieve leeftijdscategorie). WI wordt op jaarlijkse basis berekend. Voor elke maand gaat men het arbeidsvolume van alle gezinsleden op arbeidsleeftijd (in dit geval 18-59 jaar) na, en zet men dit af tegen de potentiële arbeidsprestaties op gezinsniveau (in het geval alle gezinsleden op arbeidsleeftijd een jaar lang voltijds zouden werken).

Indien **WI = 1** beschikken alle personen van het huishouden in de actieve leeftijdscategorie over een job en dit voor het volledige jaar.

Indien **WI = 0,5** hebben de leden van het huishouden een half jaar gewerkt. Bijvoorbeeld voor een koppel dat gedurende volledig 2010 samenwoonde, bedraagt de WI het aantal maanden door beide personen gewerkt hebben, gedeeld door 24 (2*12 maanden = theoretisch maximum aantal werkbare maanden) [definitie EU-SILC].

Lage werkintensiteit (low workintensity of verder LWI) wordt gedefinieerd als 'below a threshold set at 0.20'. Van een zeer lage werkintensiteit is sprake wanneer de verhouding tussen het aantal gewerkte maanden door alle volwassen leden van het huishouden en het aantal maanden dat zij zouden kunnen gewerkt hebben lager is dan 0,2). M.a.w. een persoon met een zeer lage werkintensiteit (<0.20) is een persoon van 0 tot 59 jaar, wonende in een huishouden waarin volwassenen (studenten niet meegerekend) tijdens het referentiejaar gemiddeld minder dan een vijfde van hun tijd aan het werk waren. Dit betekent niet noodzakelijk dat ze van een zeer laag inkomen leven. Het betreft hier immers enkel inkomen door betaald werk.

Toch is deze indicator een goede proxy voor armoede aangezien verdiensten uit arbeid de belangrijkste bron zijn voor het huishoudinkomen. Huishouden met het grootste risico op armoede, zijn die huishouden waar verdiensten uit arbeid relatief laag of niet bestaande zijn [ref EU SILC, methodologisch report]. Cijfers tonen immers aan dat personen in een huishouden waar weinig of geen betaalde arbeid verricht wordt, in België 41% meer kans hebben om zich in een situatie van inkomensarmoede of het ontberen van alledaagse consumptiegoederen bevinden dan huishouden waar quasi iedereen voltijds aan de slag is [Eurostat, 2010]

Cijfers voor België

Onderstaande tabel toont LWI (lage werkintensiteit) in België naargelang enkele socio-demografische kenmerken.

In 2014, had 14.6% van de Belgische bevolking tussen 0-59 jaar in een huishouden met een zeer lage werkintensiteit. Ook per leeftijdscategorie, samenstelling huishouden en opleidingsniveau zijn er belangrijke verschillen in LWI. Zie tabel hieronder.

Tabel 1: LWI (lage werkintensiteit) in België naargelang socio-demografische kenmerken, 2014

Kenmerk		% LWI
Totaal	0-64	14.6
Leeftijdscategorie	0-15	12.5
	16-24	16.1
	25-49	12.9
	50-64	20.2
	65+	/
Samenstelling huishouden	één person in huishouden ≤ 65 jaar	34.2
	één person in huishouden > 65 jaar	/
	2 volwassenen (geen kinderen) beide < 65 jaar	13.5
	2 volwassenen (geen kinderen) minimum één 65+	43.7
	ander huishouden geen afhankelijke kinderen	19.9
Werkstatus	tewerkgesteld	0.3
	werkzoekend	56.5
	gepensioneerd	66.8
	ander niet beroepsactief	37.1
Opleidingsniveau	laag opleidingsniveau	34.4
	gemiddeld opleidingsniveau	12.7
	hoog opleidingsniveau	5.9

2.2. Rechthebbend op verhoogde tegemoetkoming

Definiëring en berekening

Personen met een laag inkomen hebben recht op de verhoogde tegemoetkoming. Begin 2014 ging een nieuwe regeling in, waarbij de regeling verhoogde tegemoetkoming en het Omnio-statuuat werden samengevoegd tot één eenvormige regeling. De benaming 'Verhoogde tegemoetkoming' blijft bestaan.

Voorwaarden voor het krijgen van recht op verhoogde tegemoetkoming:

1. Op basis van een sociaal voordeel

- een leefloon (drie maanden ononderbroken)
- een equivalent leefloon (drie maanden ononderbroken)
- een inkomensgarantie voor ouderen
- een gewaarborgd inkomen voor bejaarden (inclusief het recht op rentebijslag)
- een tegemoetkoming n.a.v. een handicap
- een kind met een medische ongeschiktheid van minstens 66%
- een kind dat is ingeschreven als gerechtigde in de hoedanigheid van niet-begeleide minderjarige vreemdeling (NBMV)
- (personen die in dit statuut zijn ingeschreven, kunnen geen partner hebben)
- een kind dat als gerechtigde is ingeschreven in de hoedanigheid van wees
- (de automatische toekenning is beperkt tot personen jonger dan 25 jaar)

2. Op basis van een inkomensonderzoek

Iedereen kan de verhoogde tegemoetkoming aanvragen op basis van een inkomensonderzoek. Standaard worden de inkomsten van het voorgaande kalenderjaar onderzocht, en is het grensbedrag (voor de inkomsten van 2014) 16 965,47 euro, verhoogd met 3 140,77 euro per gezinslid. Hierop wordt een uitzondering gemaakt voor kwetsbare groepen die over een stabiel inkomen bezitten. In het geval dat er een zogenaamde indicator deel uitmaakt van het gezin, kunnen ook de inkomsten van de voorgaande maand worden onderzocht. In dat geval is het grensbedrag 17 303,80 euro, verhoogd met 3 203,40 euro per gezinslid.

Volgende groepen worden als indicatoren gezien:

- gepensioneerden en gelijkgestelden (zoals ex-kolonialen)
- invaliden die uitkering ontvangen
- personen die een periode van 12 maand werkloosheid of arbeidsongeschiktheid bereikt hebben
- mensen met openbare dienst in disponibiliteit (1 jaar)
- militairen die langer dan 1 jaar arbeidsongeschikt zijn
- personen met een handicap
- weduwen en weduwenaren
- éénoudergezinnen

In het kader van de ziekte- en invaliditeitsverzekering, geeft het recht op de verhoogde verzekeringstegemoetkoming aanleiding tot de volgende voordelen:

- Een **hogere terugbetaling van de geneeskundige verzorging** en dus een **vermindering van de remgelden**.
- Een **vermindering van het remgeld bij een hospitalisatie**
- **Derde betaler systeem:** voor de rechtstreekse uitbetaling van de zorgverlener door het ziekenfonds
- De **maximumfactuur:** Zodra het maximumbedrag is bereikt, zal het ziekenfonds bovenop de normale terugbetaling ook het remgeld terugbetalen.

Bron:

<http://www.riziv.fgov.be/nl/themas/kost-terugbetaling/financiele-toegankelijkheid/Paginas/verhoogde-tegemoetkoming-betere-vergoeding-medische-kosten.aspx#>

Cijfers voor Vlaanderen

In Vlaanderen had 14.5% van de rechthebbenden in 2014, recht op verhoogde tegemoetkoming (VT) in de verplichte ziekteverzekering. Onderstaande tabel toont het percentage VT per provincie.

Tabel 2: Percentage verhoogde tegemoetkoming per provincie

Provincie	% VT*
Antwerpen	16,1
Limburg	15,6
Oost Vlaanderen	14,1
Vlaams-Brabant	10,7
West-Vlaanderen	15,5
Gemiddelde Vlaanderen	14,5

* Berekeningswijze: TELLER = aantal rechthebbenden met recht op verhoogde tegemoetkoming; NOEMER = totaal aantal rechthebbenden
Bron: www://www.ima-aim.be

Geografisch is er een sterke spreiding in Vlaanderen. Onderstaande tabel toont de top 10 van gemeenten met het hoogste percentage VT en de top 10 van gemeenten met laagste percentage.

Tabel 3: Top 10 gemeenten hoogste en laatste percentage verhoogde tegemoetkoming

Gemeente	% VT	Gemeente	% VT
Antwerpen	26	Oud Heverlee	5.4
Mesen	25.9	De Pinte	5.6
Herstappe	25	Sint Genesius Rode	6.4
Ronse	23.9	Tervuren	6.5
Oostende	22.5	Schilde	6.6
Genk	20.7	Kraainem	6.7
Vleteren	20.3	Zemst	6.8
Maasmechelen	20	Sint Martens Latem	6.8
Blankenberge	19.6	Overijse	7
leper	19.1	Linkebeek	7.2

Bron: www://www.ima-aim.be

Er is geen verschil over het al dan niet bezitten van een GMD tussen personen die recht hebben op VT en personen die geen recht hebben. Dit geldt voor beide geslachten over alle leeftijdsklassen heen.

2.3. Socio-economisch statuut (nomenclatuurposities)

Het bestand omvat variabelen die door de KSZ zelf gecreëerd werden. Het gaat om variabelen die niet voorhanden zijn bij de deelnemende sociale zekerheidsinstellingen zelf, maar die door de KSZ geconstrueerd worden op basis van gegevens van de sociale zekerheidsinstellingen. Op basis van de combinatie van verschillende bronnen krijgt elk individu één enkele code toegewezen die de socio-economische situatie weergeeft van de persoon op de laatste dag van het kwartaal.

3. STATISTISCHE ANALYSE

Cellen die kleiner waren dan 4 (1, 2, 3), werden aangeleverd door KSZ als ≤ 3 . Er werd gekozen voor de gulden middenweg (=2). Vergelijkingen met worst case scenario (=1) en best case scenario (=3) leverden geen significante verschillen op. De geaggregeerde tabel werd ontdebeld om de totale populatie te tonen. Kruistabellen worden getoond om het verschil in deelname (absolute aantallen, %) te tonen voor de verschillende variabelen. Verder werd logische regressie met deelname aan de bevolkingsonderzoeken als afhankelijke variabele uitgevoerd, gecorrigeerd voor leeftijd en geslacht (indien relevant). Odds ratio's (OR) met 95% betrouwbaarheidsintervallen (95% BI) werden aldus berekend.

4. RESULTATEN BVO BHK

4.1. Recht op verhoogde tegemoetkoming

Vrouwen die **recht hebben op verhoogde tegemoetkoming** hebben bijna **twee maal meer risico** om niet gescreend te zijn.

Tabel 4: Deelname naargelang al dan niet recht hebben op verhoogde tegemoetkoming

	Niet gescreend	Gescreend	OR (95%BI)**
Geen RVT	35.5% N=511.700	64.5% N=928.388	1.00
RVT	51.3% N=79.031	48.7% N=75.028	1.91 (1.77-1.81)

*recht op verhoogde tegemoetkoming

**gecontroleerd voor leeftijd

4.2. Socio-economisch statuut

Vrouwen die **werkzoekend zijn of niet beroepsactief** hebben ongeveer **1.5 keer verhoogd risico** om niet gescreend te zijn.

Tabel 5: Deelname naargelang socio-economisch statuut

	Niet gescreend	Gescreend	OR (95%BI)**
Werkend	31.9% N=355.526	68.1% N=759.957	1.00
Werkzoekend	43.4% N=28.440	56.6% N=37.094	1.57 (1.55-1.60)
Niet beroepsactief	51.5% N=100.545	48.5% N=94.836	1.66 (1.64-1.68)
Ander	48.8% N=106.220	51.2% N=111.529	1.74 (1.72-1.75)

Wanneer we de verschillende statuten meer in detail bekijken, valt op dat minder dan helft vrouwen met een **leefloon** gescreend zijn. Dit geldt eveneens voor vrouwen die **pensioentrekend zonder werk**, en personen met een **tegemoetkoming voor een handicap**.

Tabel 6: Deelname naargelang werksituatie

	Niet gescreend	Gescreend
1. Werkend		
Werkend in loondienst	31.9% N=296.911	68.1% N=634.076
Werkend als zelfstandige	32.2% N=36.763	67.8% N=77.543
Werkend als helper bij een werkgever met zelfstandigenstatuut	40% N=8.898	60% N=13.366
Werkend in loondienst en als zelfstandigen/helper	27% N=12.954	73% N=34.972
2. Werkzoekend		
Na voltijdse tewerkstelling, met werkloosheidsuitkering	43.5% N=21.049	56.5% N=27.325
Na een vrijwillige deeltijdse job, met werkloosheidsuitkering	44.4% N=4663	55.6% N=5838
Na studies, met wachtuitkering/inschakelingsuitkering of overbruggingsuitkering	41% N=2727	59% N=3931
3. Niet beroepsactief		
Volledige loopbaanonderbreking/volledig tijdskrediet	22.8% N=2.144	77.2% N=7.275
Vrijstelling van inschrijving als werkzoekende	48.4% N=13.946	51.6% N=14.891
Leefloon	53.6% N=5.506	46.4% N=4.769
Pensioentrekkend zonder werk	54.4% N=28.107	45.6% N=23.532
Volledig bruggepensioneerde	49.4% N=9.339	50.6% N=9.556
Rechtgevend kinderen voor kinderbijslag	80.2% N=2.381	19.8% N=589
Arbeidsongeschikt	41% N=2.728	59% N=3.931
Tegemoetkoming aan personen met een handicap	70.6% N=8.366	29.4% N=3.482
4. Ander	N=106.220	n=111.529

4.3. Arbeidsvolume op gezinsniveau ('Work intensity at household level')

Vrouwen waarbij het **arbeidsvolume op gezinsniveau de grens van armoede- risico** bereikt of zelfs er onder duikt, hebben **twee meer risico** om niet gescreend te zijn.

Tabel 7: Deelname naargelang arbeidsvolume op gezinsniveau

	Niet gescreend	Gescreend	OR (95%BI)**
Werk-rijk	30.1% N=294.070	69.9% N=681.727	1.00
Laag	41.7%	58.3%	1.51 (1.50-1.53)
	N=105.462	N=147.617	
Armoede - risico			
Zeer laag	47.2%	52.8%	1.93 (1.87-1.97)
	N=24.524	N=27.177	
Geen betaalde arbeid	52.7% N=90.255	47.3% N=81.024	2.2 (2.16-2.21)

4.4. Nationaliteit

Vrouwen waarvan de eerste nationaliteit (geboorte nationaliteit) niet Belgisch is, laten zich minder preventief onderzoeken dan de autochtone bevolking. Opvallend is dat bij vrouwen uit Oost EU slechts ongeveer de helft een uitstrijkje heeft laten nemen de laatste drie jaar.

Tabel 8: Deelname naargelang eerste nationaliteit

	Niet - gescreend	Gescreend
België	34% N=392.890	66% N=764.165
Nederland	44.8%	55.2%
	N=17.768	N=21.914
Oost EU	48% N=12.332	52% N=13.362
Turkije	37.7%	62.3%
	N=10.879	N=17.986
Magreb	38.1% N=14.963	61.9% N=24.287
Andere landen Afrika	37%	63%
	N=6.914	N=11.784
Azië	42.8% N=11.287	57.2% N=15.084

Magreb landen is een aanduiding voor het noordwestelijke deel van Afrika (Marokko, Algerije, Tunesië, Libië en Mauritanië).

Rekening houdend met de huidige nationaliteiten, zijn 53.8% van de vrouwen uit Oost EU niet gescreend. Rekening houdend met de nationaliteit van de ouders levert vergelijkbare resultaten op.

4.5. Overzichtstabel resultaten logistische regressie

		OR (95% BI) (gecontroleerd voor leeftijd)
Recht op verhoogde tegemoetkoming	Geen recht (referentie)	1.00
	Recht	1.91 (1.77-1.81)
Socio-economisch statuut	Werkend (referentie)	1.00
	Werkzoekend	1.57 (1.55-1.60)
	Niet beroepsactief	1.66 (1.64-1.68)
	Ander	1.74 (1.72-1.75)
Arbeidsvolume op gezinsniveau	Werk-rijk (referentie)	1.00
	Laag	1.51 (1.50-1.53)
	Zeer laag	1.93 (1.87-1.97)
	Geen betaalde arbeid	2.2 (2.16-2.21)

5. RESULTATEN BVO DDK

5.1. Screeningsvariabele

De uitgenodigden voor het BVO DDK kunnen het CvKO laten weten dat ze (voorlopig) niet wensen deel te nemen (zogenaamde 'afmelding') en dat ze in de toekomst geen uitnodiging meer wensen te ontvangen (zogenaamde 'weigering'). Het gebeurt dat mensen beide doorgeven (zowel weigering als afmelding). In de variabele 'screeningsstatus met 2 categorieën' werden de afmeldingen en weigeringen niet beschouwd als een aparte categorie, maar opgenomen bij de ontbrekende waarden (missings). Personen die afmelden en/of weigering hebben, en toch staal hebben toegestuurd, zitten in categorie 'gescreend'. De kruistabellen zijn ook beschikbaar voor de variabelen 'screeningsstatus met 3 categorieën' (gescreend, niet gescreend en afmelding/weigering), maar worden niet weergegeven in dit rapport.

Tabel 9: Variabele screeningstatus: absolute aantallen en percentage

		absolute aantal	%
screening	niet gescreend	568778	44,0
	gescreend	621159	48,1
status	totaal	1189937	92,1
missing		102465	7,9
totaal		1292402	100,0

5.2. Kruistabellen: deelname en socio-demografische en SES variabelen

5.2.1. Leeftijdsklasse

Onderstaande tabel toont aan dat het percentage deelnemers het hoogst is in de middelste leeftijdscategorieën (61-65 en 66-70 jarigen).

Tabel 10: Deelname naargelang leeftijd

		screeningstatus		totaal
		niet gescreend	gescreend	
leeftijdsklasse	56-60	182357 49,1%	188789 50,9%	371146 31,2%
	61-65	136152 45,2%	165045 54,8%	301197 25,3%
	66-70	160600 46,8%	182343 53,2%	342943 28,8%
	71-74	89669 51,3%	84982 48,7%	174651 14,7%
totaal		568778 47,8%	621159 52,2%	1189937 100,0%

Chi-square test: 0,000

5.2.2. Geslacht

Het percentage deelname bij vrouwen is significant hoger dan bij mannen (53,1% versus 51,3%).

Tabel 11: Deelname naargelang geslacht

		Screeningstatus		totaal
		niet gescreend	gescreend	
geslacht	man	284023 48,7%	299187 51,3%	583210 49,1%
	vrouw	284107 46,9%	321750 53,1%	605857 50,9%
totaal		568130 47,8%	620937 52,2%	1189067 100,0%

Chi-square test: 0,000

5.2.3. Eerste nationaliteit persoon

Naast België (90,9%), zijn Nederland (2,7%), Noord-West (1,3%) en Zuid-Europa (1,3%) de meest voorkomende eerste nationaliteit in uitgenodigden voor het BVO DDK in 2013 en 2014. Gevolgd door Maghreb-landen (0,8%) en Turkije (0,7%) (percentages niet getoond, wel absolute aantallen in tabel hieronder).

Onderstaande tabel toont het percentage deelname naargelang eerste nationaliteit van de persoon. Nederland de hoogste respons (59,7%), gevolgd door België (53,5%). De landen die het slechts scoren hebben zelfs een respons onder 25%: Turkije 20,6%, Maghreb-landen 21,3% en andere Afrikaanse landen 24,6%. Alle landen met respons onder 35% werden griv js gemarkeerd.

Tabel 12: Deelname naargelang eerste nationaliteit persoon

		screeningstatus		
		niet gescreend	gescreend	totaal
eerste nationaliteit persoon	Andere landen	276 61,1%	176 38,9%	452 0,0%
	Andere landen Afrika	2254 75,4%	734 24,6%	2988 0,3%
	Andere landen Azië	4192 73,8%	1490 26,2%	5682 0,5%
	Andere rijke landen	800 66,0%	412 34,0%	1212 0,1%
	België	502526 46,5%	578755 53,5%	1081281 90,9%
	Centraal- en Zuid-Amerika	664 66,3%	338 33,7%	1002 0,1%
	Maghreb*	7786 78,7%	2108 21,3%	9894 0,8%
	missing	1556 73,5%	562 26,5%	2118 0,2%
	Nederland	13038 40,3%	19302 59,7%	32340 2,7%
	Noord-West-EU	9797 62,5%	5874 37,5%	15671 1,3%
	Onbekende vreemde nationaliteit**	752 58,8%	528 41,3%	1280 0,1%
	Oost-EU	3594 62,4%	2162 37,6%	5756 1,3%
	Oost-Europa niet-EU	4294 69,8%	1858 30,2%	6152 0,5%
	Turkije	7136 79,4%	1848 20,6%	8984 0,7%
Zuid-EU	10113 66,9%	5012 33,1%	15125 1,3%	
totaal	568778 47,8%	621159 52,2%	1189937 100,0%	

Chi-square test: 0,000

*Marokko, Algerije, Tunesië, Mauritanië en Libië

**De categorie "onbekende vreemde nationaliteit" (gewogen 0,1%) is aangewend voor personen voor wie het wel vaststaat dat ze een buitenlandse eerste nationaliteit hebben, maar voor wie de precieze nationaliteit niet gekend is.

5.2.4. Verhoogde tegemoetkoming

In totaal hebben 17,9% van de uitgenodigde personen in 2013 en 2014 voor het BVO DDK hebben recht op een verhoogde tegemoetkoming. Personen uitgenodigd voor het BVO DDK in 2013 en 2014 die een verhoogde tegemoetkoming ontvangen, nemen significant minder deel (54.1% versus 43.3%).

Tabel 13: Deelname naargelang al dan niet recht hebben op verhoogde tegemoetkoming

		Screeningstatus		totaal
		niet gescreend	gescreend	
verhoogde tegemoetkoming	ja	121036	92568	213604
		56,7%	43,3%	17,9%
	nee	447742	528591	976333
		45,9%	54,1%	82,1%
totaal		568778	621159	1189937
		47,8%	52,2%	100,0%

Chi-square Pearson test: 0,000

5.2.5. Werkintensiteit

WI-klasse "0" staat voor personen die geen betaalde arbeid in het gezin hebben.

WI-klasse: "niet berekend" staat voor personen die in een gezin leven waarvoor er geen werkintensiteit berekend wordt (gezinnen waarbij niemand in de leeftijdsgroep 0-59 valt). Werkintensiteit werd gehercodeerd zodat we de categorie 'niet berekend' wel of niet kunnen opnemen in de analyse. In de variabele 'WI 4 categorieën' (zie hieronder) omvatten de missings de groep waarvoor WI niet berekend kon worden. Zo worden deze buiten beschouwing gelaten in de analyses. De variabele 'WI 5 categorieën' geeft deze categorie wel weer.

a) Werkintensiteit in 5 categorieën (inclusief categorie niet berekend)

Voor maar liefst 61,9% van de uitgenodigden in 2013 en 2014 voor het BVO DDK kon de werkintensiteit op huishoudniveau niet berekend worden. In het BVO DDK worden 56 t.e.m. 74 jarigen uitgenodigd. Het percentage waarvoor WI niet berekend kon worden is dus begrijpelijk hoog.

De groep waarvan werkintensiteit (WI) niet berekend werd (grootste aandeel uitgenodigden), neemt het meest deel aan het BVO DDK (54.2%) en deelname is het laagst bij personen met zeer lage WI (46.5%).

Tabel 14: Deelname naargelang werkintensiteit (5 categorieën)

		Screeningstatus		
		niet gescreend	gescreend	totaal
werkintensiteit	>0,5 werk-rijk	110227	106750	216977
		50,8%	49,2%	18,2%
	0,2-0,5 lage WI	47694	46599	94293
		50,6%	49,4%	7,9%
	<0,20 zeer lage WI	12188	10586	22774
		53,5%	46,5%	1,9%
0 geen betaald werk	60856	58178	119034	
	51,1%	48,9%	10,0%	
WI niet berekend	337813	399046	736859	
	45,8%	54,2%	61,9%	
totaal		568778	621159	1189937
		47,8%	52,2%	100,0%

Chi-square Pearson test: 0,000

b) Werkintensiteit in 4 categorieën (exclusief categorie niet berekend)

In onderstaande tabel werd de categorie 'WI niet berekend' niet opgenomen, om enkel het effect van betaald werk op screeningstatus aan te tonen. De groep met zeer lage WI en geen betaald werk hebben minder deelgenomen.

Tabel 15: deelname naargelang werkintensiteit (4 categorieën)

		Screeningstatus		totaal
		niet gescreend	gescreend	
werkintensiteit	>0.5 werk-rijk	110227 50,8%	106750 49,2%	216977 47,9%
	0.2-0.5 lage WI	47694 50,6%	46599 49,4%	94293 20,8%
	<0.2 zeer lage WI	12188 53,5%	10586 46,5%	22774 5,0%
	0 geen betaald werk	60856 51,1%	58178 48,9%	119034 26,3%
totaal		230965 51,0%	222113 49,0%	453078 100,0%

Chi-square Pearson test: 0,000

5.2.6. Nomenclatuur

a) Oorspronkelijke nomenclatuur

De oorspronkelijke variabele aangeleverd door de KSZ bestaat uit 20 categorieën (zie tabel hieronder). De meerderheid van de uitgenodigden voor het BVO DDK zijn niet beroepsactieven met een vorm van pensioen (46,1% + 5,5% + 0,4%), gevolgd door 14,5% werkenden in loondienst en 8,4% zelfstandigen.

De tabel hieronder toont aan dat het percentage gescreend het hoogst is bij bruggepensioneerden (ambtenaren 65,4% en niet ambtenaren 61,3%), en personen in tijdskrediet of loopbaanonderbreking (57,1%) en het laagst bij personen met tegemoetkoming voor een handicap (29,4%). Let op: een deel van personen met een handicap die tewerkgesteld worden in een beschutte werkplaats behoren tot de groep 'werkend in loondienst'.

Tabel 16: Deelname naargelang nomenclatuur*

		Screeningstatus		totaal
		niet ge- screend	gescreend	
Nomen- clatuur Uitgebreid	W loondienst	81012	91024	172036
		47,1%	52,9%	14,5%
	W zelfstandige	53620	46960	100580
		53,3%	46,7%	8,4%
	W helper WG zelfstandige	5452	5434	10886
		50,1%	49,9%	0,9%
	W loondienst en zelfstandig/helper	5650	5344	10994
		51,4%	48,6%	0,9%
	WZ na voltijdse tewerkstelling, met werk loosheidsuitkering	7096	5210	12306
		57,7%	42,3%	1,0%
	WZ na deeltijdse job met werkloosheidsuit- kering	1946	2278	4224
		46,1%	53,9%	0,3%
	WZ na studies, wacht- of overbruggingsuit- kering	18	2	20
		90,0%	10,0%	0,0%
	NBA loopbaanonderbreking of tijdskrediet	346	460	806
		42,9%	57,1%	0,1%
	NBA vrijstelling inschrijving werkzoekende	19675	18442	38117
		51,6%	48,4%	3,2%
	NBA leefloon of financiële hulp	3058	1152	4210
		72,6%	27,4%	0,3%
	NBA pensioentrekking zonder werk	255078	293055	548133
		46,5%	53,5%	46,1%
	NBA volledig brugpensioen	25423	40298	65721
		38,7%	61,3%	5,5%
	NBA terbeschikkingstelling voorafgaand aan pensioen (brugpensioen voor ambtenaren)	1744	3290	5034
		34,6%	65,4%	0,4%
	NBA rechtgevendende kinderen voor KB	1901	874	2775
		68,5%	31,5%	0,2%
NBA arbeidsongeschikt gekend bij mutuali- teiten	838	570	1408	
	59,5%	40,5%	0,1%	
NBA arbeidsongeschikt invaliditeit	15987	11820	27807	
	57,5%	42,5%	2,3%	
NBA arbeidsongeschikt beroepsziekte	56	46	102	
	54,9%	45,1%	0,0%	
NBA arbeidsongeschikt arbeidsongeval	4	4	8	
	50,0%	50,0%	0,0%	
NBA tegemoetkoming aan personen met een handicap (IVT)	3428	1430	4858	
	70,6%	29,4%	0,4%	
Andere**	86446	93466	179912	
	48,0%	52,0%	15,1%	
totaal	568778	621159	1189937	
	47,8%	52,2%	100,0%	

* De personen gekend in het DWH AM&SB (Datawarehouse Arbeidsmarkt en Sociale Bescherming), maar die nog geen nomenclatuurpositie kregen toegewezen, ontvangen de nomenclatuurpositie 4 (anderen). **W = werkend, WZ = werkzoekend, NBA = niet beroepsactief, KB = kinderbijslag

b) Nomenclatuur gehercodeerd in 4 subgroepen

De nomenclatuur in 4 categorieën heeft de 4 subgroepen apart opgenomen en bestaat dus uit werkenden, werkzoekenden, niet beroepsactieven en de categorie 'andere'. Zie hieronder. De uitgenodigden voor het BVO DDK in 2013 en 2014 bestaat voornamelijk uit niet beroepsactieven (58,7%), wat niet verwonderlijk is aangezien enkel 56 t.e.m. 74-jarigen uitgenodigd worden. 24,8% bestaat uit werkenden en 15,1% uit 'andere'. Onderstaande tabel toont aan dat niet beroepsactieven en de categorie 'andere' procentueel meer gescreend werden dan de andere groepen.

Tabel 17: Deelname naargelang nomenclatuur in 4 subgroepen

		Screeningstatus		totaal
		niet gescreend	gescreend	
Nomenclatuur 4 categorieën	werkend	145734	148762	294496
		49,5%	50,5%	24,8%
	werkzoekend	9060	7490	16550
		54,7%	45,3%	1,4%
	niet beroepsactief	327538	371441	698979
		46,9%	53,1%	58,7%
	andere*	86446	93466	179912
		48,0%	52,0%	15,1%
totaal		568778	621159	1189937
		47,8%	52,2%	100,0%

* De personen gekend in het DWH AM&SB (Datawarehouse Arbeidsmarkt en Sociale Bescherming), maar die nog geen nomenclatuurpositie kregen toegewezen, ontvangen de nomenclatuurpositie 4 (anderen).

5.3. Resultaten logistische regressies: impact van socio-demografische en SES variabelen op screening-status (na controle voor leeftijd en geslacht)

Een odds ratio is een verhouding van twee 'odds', in dit geval kans om gescreend te zijn versus kans om niet gescreend te zijn. Een odds is dus het aantal keer dat een gebeurtenis zich voordoet in groep a gedeeld door het aantal keren dat ze zich niet voordoet in die groep a. M.b.v. logistische regressies wordt deze kans berekend. Onderstaande tabel geeft ruwe odds ratio (zonder controle) en odds ratio na controle voor leeftijd en geslacht, voor elke variabele. Dit om het netto-effect van de verschillende proxy's voor socio-economische status weer te geven in odds ratio's. De meest 'gunstige' situatie werd steeds als referentie genomen in het model (56-60, man, Belg, geen verhoogde tegemoetkoming, werk-rijk en werkend). Waar zinvol, werd ook de minst gunstige situatie als referentie gegeven om de omgekeerde OR ook te tonen.

5.3.1. Kans op screening versus niet screening per variabele

Tabel 33: Resultaten logistische regressie^a

Variabele	Gescreend versus niet gescreend		
	Categorieën	Ruwe OR	OR na controle voor leeftijd en geslacht
Leeftijds-klasse	56-60 (referentie)	1.00	1.00
	61-64	1.17 (1.16-1.18)***	1.17 (1.16-1.18)***
	65-69	1.10 (1.09-1.11)***	1.10 (1.09-1.11)***
	70-74	0.92 (0.91-0.93)***	0.91 (0.90-0.92)***
Geslacht	man (referentie)	1.00	1.00
	vrouw	1.08 (1.067-1.083)***	1.08 (1.07-1.09)***
Eerste nationaliteit persoon ^b	andere landen	0,55 (0.46-0.67) ***	0.56 (0.46-0.67)***
	andere landen Afrika	0,28 (0.26-0.31) ***	0.28 (0.26-0.31) ***
	andere landen Azië	0,31 (0.29-0.33) ***	0.31 (0.29-0.33) ***
	andere rijke landen	0,45 (0.40-0.50) ***	0.44 (0.39-0.50) ***
	Zuid-EU	0,43 (0.42-0.45)***	0.43 (0.42-0.45) ***
	Centraal- en Zuid-Amerika	0,44 (0.39-0.50) ***	0.44 (0.39-0.50) ***
	Maghreb	0,24 (0.22-0.25) ***	0.23 (0.22-0.25) ***
	missing	0,31 (0.29-0.35) ***	0.33 (0.29-0.37) ***
	Nederland	1,29 (1.26-1.32) ***	1.29 (1.26-1.32) ***
	Noord-West-EU	0,52 (0.50-0.55) ***	0.52 (0.50-0.54) ***
	onbekende vreemde nationaliteit	0,61 (0.55-0.68) ***	0.61 (0.54-0.68) ***
	Oost-EU	0,52 (0.50-0.55) ***	0.52 (0.49-0.55) ***
	Oost-Europa niet-EU	0,38 (0.36-0.40) ***	0.37 (0.35-0.39) ***
	Turkije	0,23 (0.21-0.24)***	0.22 (0.21-0.24) ***
	België (referentie)	1.00	1.00
Verhoogde teg. ^c	nee (referentie)	1.00	1.00
	ja	0.65 (0.64-0.65)***	0.64 (0.63-0.64)***
Werk-intensiteit (5 cat)	WI niet berekend	1.22 (1.21-1.23)***	1.30 (1.29-1.32)***
	0.2-0.5 lage WI	1.01 (0.99-1.02)p=NS	0.98 (0.97-0.99)*p=0.025
	<0.2 zeer lage WI	0.90 (0.87-0.92)***	0.88 (0.86-0.91)***
	0 geen betaald werk	0.99 (0.97-1.0)p=NS	0.97 (0.96-0.99)***
	>0.5 werk-rijk (referentie)	1.00	1.00
Nomenclatuur-positie SES (4 cat)	Andere	1.06 (1.05-1.07)***	1.06 (1.04-1.07)***
	werkzoekend	0.81 (0.79-0.84)	0.78 (0.76-0.81)***
	niet beroepsactief	1.11 (1.10-1.12)	1.15 (1.14-1.16)***
	werkend (referentie)	1.00	1.00

Nomenclatuurpositie SES uitgebreid (20 categorieën)			
	andere		0.97 (0.96-0.99)***
Werkend	in loondienst (referentie)	1.00	1.00
	zelfstandig		0.82 (0.81-0.83)***
	helper zelfstandige		0.89 (0.85-0.92)***
	loontrekkend + helper		0.85 (0.82-0.89)***
werkzoekend	na voltijds job met uitkering		0.64 (0.62-0.67)***
	na deeltijdse job met uitkering		0.99 (0.94-1.06)p=NS
	na studies met overbrugging of wachtuitkering		0.10 (0.02-0.41)**
niet beroeps-actief	loopbaanonderbreking of tijds-krediet		1.14 (0.99-1.32)p=0.58
	vrijstelling inschrijving WZ		0.83 (0.82-0.85)***
	leefloon of financiële hulp		0.34 (0.32-0.36)***
	pensioentrekkend zonder werk		1.10 (1.09-1.11)***
	volledig brugpensioen		1.45 (1.42-1.48)***
	brugpensioen ambtenaren		1.63 (1.54-1.73)***
	rechtgevende kinderen voor KB		0.41 (0.38-0.45)***
	arbeidsongeschikt gekend bij mut.		0.60 (0.54-0.66)***
	arbeidsongeschiktheid invaliditeit		0.65 (0.64-0.67)***
	arbeidsongeschikt beroepsziekte		0.74 (0.50-1.09)p=NS
	arbeidsongeschikt arbeidsongeval		0.88 (0.22-3.53)p=NS
	tegemoetkoming personen met handicap (IVT)		0.37 (0.35-0.39)***

^a logistische regressie, ruwe OR en OR na controle voor leeftijdsklasse en geslacht

Odds ratios (ORs) met 95% betrouwbaarheidsinterval en p-waarden (Wald Chi-square test)

* p < 0.05; ** p < 0.01; *** p ≤ 0.001

^b Bij eerste nationaliteit omgekeerde analyse (niet gescreend als referentie): OR om dus niet gescreend te zijn voor het BVO DDK in 2013 of 2014 (na controle voor leeftijd en geslacht):

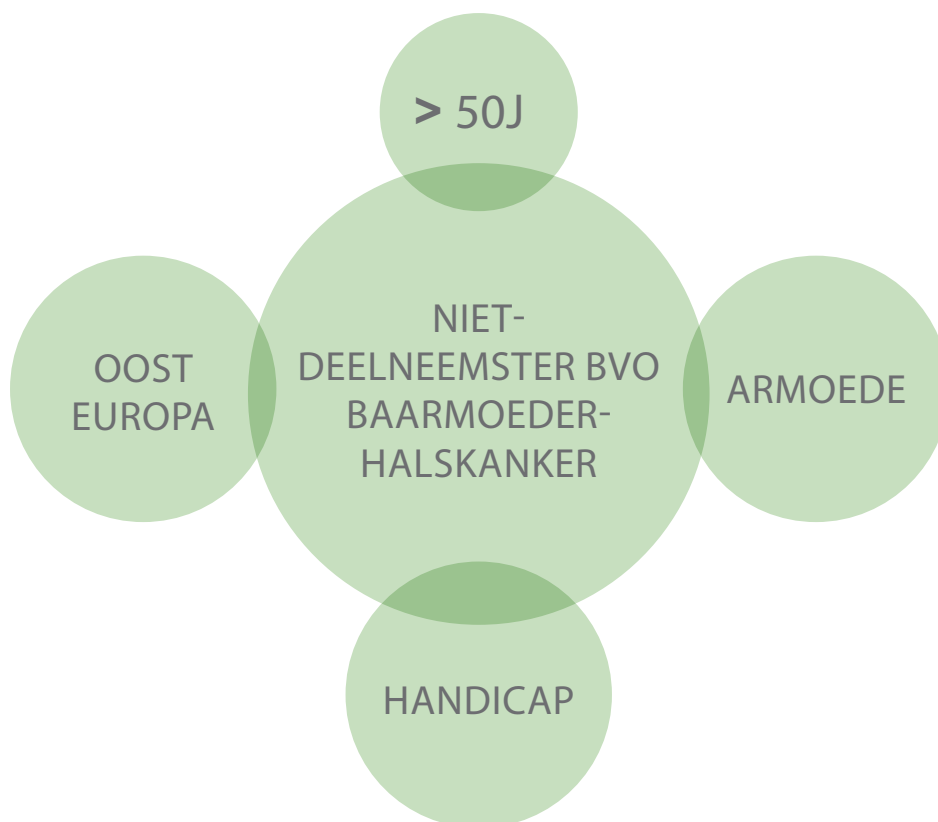
- Turkije OR 4.47 (4.25-4.71)***
- Mahgreb OR 4.23 (4.07-4.49)***
- andere landen Afrika OR 3.58 (3.29-3.89)***
- andere landen Azië OR 3.27 (3.08-3.47)***

^c Bij verhoogde tegemoetkoming omgekeerde analyse (wel VT als referentie): OR voor geen recht op verhoogde tegemoetkoming en kans om gescreend te zijn voor het BVO DDK in 2013 of 2014: nee, geen verhoogde tegemoetkoming OR 1.57 (1.55-1.58)***

6.1. BVO BHK

Eerder onderzoek toonde reeds aan dat van vrouwen van 50 tot en met 64 jaar amper vier op de tien zich regelmatig preventief laat onderzoeken. Vrouwen in/na de menopauze hebben de misvatting dat zij geen risico meer lopen op baarmoederhalskanker, waardoor zij afhaken voor preventief onderzoek.

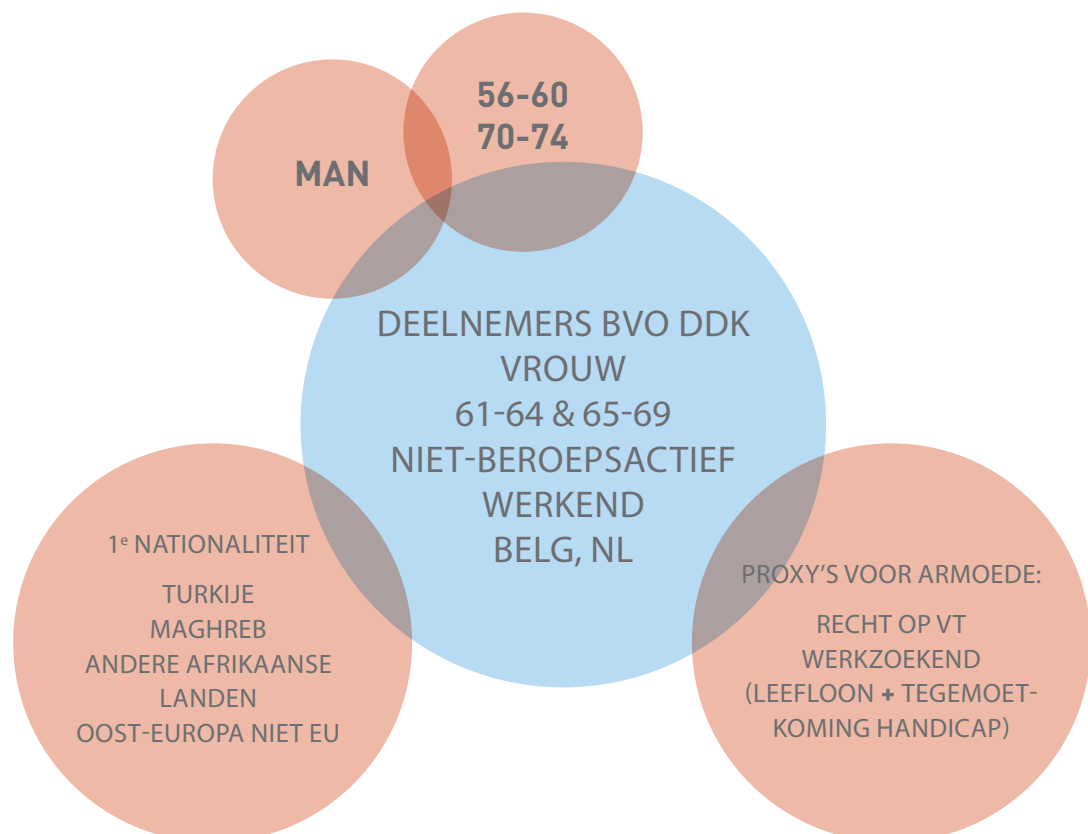
- Deze studie toont een duidelijke **sociale gradiënt** in deelname aan het bevolkingsonderzoek vermits vrouwen die recht hebben op verhoogde tegemoetkoming, deel uitmaken van een gezin waar arbeidsvolume zeer laag of niet betalend is en niet werkend zijn minder waarschijnlijk zijn zich preventief te laten onderzoeken.
- Maar liefst 70% van de vrouwen die een tegemoetkoming voor een **handicap** krijgen, hadden geen uitstrijkje laten nemen de laatste drie jaar. Verdere analyses zijn hoognodig.
- De deelname van **allochtone** vrouwen is lager dan die van de autochtone bevolking. Opmerkelijk zijn de slechte resultaten van vrouwen uit **Oost Europa**. Aangezien het aantal inwijkelingen uit Polen, Roemenië, Bulgarije de laatste jaren sterk toegenomen is, vergt deze groep bijzondere aandacht.

6.2. BVO DDK

Deze studie toont een duidelijk gradiënt in deelname aan het BVO DDK m.b.t. een aantal socio-demografische variabelen en proxy's voor armoede.

De middelste **leeftijdsgroepen** en vrouwen blijken meer deel te nemen aan het BVO DDK, maar de verschillen zijn niet problematisch. 61-65 jarigen en 66-70 jarigen hebben, na controle voor leeftijd, meer kans om gescreend te zijn, 71-74 jarigen daarentegen hebben minder kans om gescreend te zijn dan referentiegroep 56-60. **Vrouwen** hebben significant meer kans om gescreend te zijn dan mannen (referentiegroep), ook na controle voor leeftijd. Concreet hebben vrouwen, ongeacht de leeftijdsklasse, 1.08 keer meer kans hebben om gescreend te worden versus mannen. Na controle voor leeftijd en geslacht, blijkt dat personen die recht hebben op **verhoogde tegemoetkoming** veel meer kans hebben om niet gescreend te zijn in het BVO DDK in 2013 en 2014. Niet beroepsactieven hebben een hogere kans op deelname aan het BVO DDK in 2013 en 2014 vergeleken met werkenden, terwijl **werkzoekenden** minder kans op deelname hebben vergeleken met werkenden. Wanneer we de verschillende statuten meer in detail bekijken, blijken vooral personen met een **leefloon en personen met een tegemoetkoming voor een handicap** minder deel te nemen. Mannen en vrouwen met een **lage WI, zeer lage WI en geen betaald werk** hebben minder kans om deel te nemen aan het BVO DDK vergeleken met de referentiecategorie (werk-rijk), en in het bijzonder de groep met **zeer lage WI** (<0.2) waarbij dus het arbeidsvolume op gezinsniveau onder de grens van armoederisico duikt. De groep waarvan de werkintensiteit niet berekend kon worden (boven beroepsactieve leeftijd) hebben een grotere kans op deelname. Met uitzondering van Nederlanders woonachtig in Vlaanderen, nemen mannen en vrouw waarvan de eerste nationaliteit (geboorte nationaliteit) niet Belgisch is, minder deel aan het BVO DDK dan de autochtone bevolking. In het bijzonder personen met **Turkse nationaliteit bij geboorte, Maghreb, andere Afrikaanse landen, andere Aziatische landen en Oost-Europa niet EU** hebben een kleine kans op deelname aan het BVO DDK.

Door de koppeling op individueel niveau van de screeningsdatabanken aan de gegevens van de Kruispuntbank was het mogelijk een socio-economisch profiel van de niet-deelnemers aan de bevolkingsonderzoeken naar baarmoederhalskanker en dikkedarmkanker op te stellen met een hoge validiteit. Er is immers geen risico op vertekening van de gegevens omdat ze niet steunen op interviews of vragenlijsten. Deze studie includeerde de volledige toegelaten doelgroep voor beide bevolkingsonderzoek voor 2013 en 2014, waardoor de representativiteit van de studie groot is.

Echter, een zwakte van de studie is dat de data aan het CvKO bezorgd werd in geaggregeerde tabellen. Bovendien werden, cellen kleiner waren dan 4 (1, 2, 3), werden gepresenteerd als ≤ 3 .

Verder worden sommige socio-economische variabelen slechts éénmaal per jaar ge-update door KSZ. Er werd gekozen voor de situatie op 1/1/2013.

8. MOGELIJKE BELEIDSAANBEVELINGEN

De hierboven geschetste verschillen tussen deelnemers en niet-deelnemers aan de bevolkingsonderzoeken dikkedarmkanker en baarmoederhalskanker hebben consequenties voor het beleid. We vragen ondersteuning van de Werkgroep Sensibilisatie om een specifieke methodieken op maat te ontwikkelen. **Een ongelijke deelname aan de bevolkingsonderzoeken vergroot de kloof in ziektepreventie naargelang socio-economische status en kan mogelijk leiden tot een socio-economische ongelijkheid in stadium op moment van diagnose en overleving.**

- Alle indicatoren, die wijzen op een verhoogd risico op (kans) armoede, geven een verminderde deelname aan beide bevolkingsonderzoeken aan: verhoogde tegemoetkoming, arbeidsvolume op gezinsniveau en niet werkend zijn. Om de gezondheidskloof te dichten, is het belangrijk dat de deelname van personen in armoede aan de bevolkingsonderzoeken even groot is, dan voor de gemiddelde bevolking.
- Literatuuronderzoek toont een relatie tussen socio-economische status en het risico op HPV gerelateerde kankers.

Referentie: Benard VB, Johnson CJ, Thompson TD, Roland KB, Lai SM, Cokkinides V, Tangka F, Hawkins NA, Lawson H, Weir HK. Examining the association between socioeconomic status and potential human papillomavirus-associated cancers. Cancer. 2008 Nov 15;113(10 Suppl):2910-8.

- De deelname van **vrouwen met een beperking** aan het bevolkingsonderzoek baarmoederhalskanker vergt dringend verder onderzoek. Uiteraard dient preventieve gezondheidszorg in al zijn aspecten toegankelijk te zijn voor personen met een beperking. In jaarplan 2016 zal het verschil in deelname tussen personen met en zonder beperking verder onderzocht worden voor zowel BVO BHK als het BVO DDK.
- Vlaanderen wordt gekenmerkt door een groeiende diversiteit. Een verminderde deelname van **personen met een vreemde herkomst** is mogelijk het gevolg van taal, culturele en religieuze barrières. Literatuuronderzoek naar de verdeling van HPV types onder verschillende etniciteit-groepen dient aanvullend te gebeuren. Voor het BVO DDK zal in 2016 m.b.v. focusgroepen bij Turken nagegaan worden wat hun motieven voor niet-deelname aan het bevolkingsonderzoek zijn. In een latere fase kan het onderzoek ook ingepland worden voor bijvoorbeeld Maghreb-landen, Oost-Europeanen of Afrikaanse landen. Voor het BVO BHK zullen in 2016 focusgroepgesprekken plaatsvinden bij vrouwen met een Oost-Europese achtergrond.